

KATALUNA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO

DE LA

KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO
KAJ DE LA INTERNACIAJ FLORAJ LUDOJ

JARABONO:

Eksterlande: 4 pesetoj
Enlande: 3 pesetoj

ADRESO:

València, 245-BARCELONA

RADIO ASSOCIACIO DE CATALUNYA I LA FEDERACIO ESPERANTISTA CATALANA

Des del 16 de gener passat té lloc per mitjà del micròfon d'aquesta patriòtica emissora "Ràdio-Associació" un quart d'hora quinzenal dedicat a la propaganda i difusió dels avenços que un dia darrera l'altre va obtenint arreu del món l'Esperanto.

La "Federació Esperantista Catalana", i amb ella tots els esperantistes catalans, deuen mostrar d'una manera efectiva llur agrament a l'esmentada emissora, la qual, portada per l'afany natural que l'anima, ha volgut voltar-se de la col·laboració de les principals entitats que a Catalunya donen a llur tasca una empremta cultural i patriòtica. Per tot això, "Ràdio-Associació de Catalunya" no dubtà un moment d'acceptar la col·laboració que nosaltres li oferírem, i que ella reconeix de tanta utilitat com el "C. A. D. C. I." "Palestra", "Institut de Ciències Econòmiques", "Foment de la Sardana de Barcelona", "G. A. T. C. P. A. C.", "Associació Protectora de l'Ensenyaça Catalana", "Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona que Treballa", i altres tantes de semblant relleu com les esmentades, que com nosaltres donen a conèixer llurs activitats per mitjà del micròfon d'E A. J. 15.

Corroborà el que diem el número de "Catalunya-Ràdio" del dia 31 de març darrer, on es publicà un articlet del nostre president de la "K. E. F." i la fotografia d'aquest, amb

motiu de festejar amb un número extraordinari de l'esmentada revista l'acte d'inaugurar el nou estatge de l'emissora.

Sols ens resta, doncs, recomanar als nostres lectors i federats que prestin llur suport a la benemèrita emissora ràdio-telefònica "Ràdio-Associació", compensant d'aquesta manera la seva simpatia envers la nostra Federació i moviment esperantista.

Donem a continuació els dies en què tindran lloc els "Quart d'hora quinzenal de la Federació Esperantista Catalana":

Mes d'abril: dies 10 i 24. Mes de maig: dies 8 i 22. L'hora de l'emissió per a les quatre dates és a les 20'15. Preguem carament als esperantistes d'escoltar les nostres emissions periòdiques i fer-les conèixer a les amistats i simpatitzants.

Reproduïm a continuació un fragment del reportatge que el Bibliotecari de la nostra Federació, senyor Eduard Capdevila, donà en una de les últimes emissions esperantistes.

“

I és en aquestes petites nacionalitats on cal que el moviment esperantista desenrotlli tota la seva activitat i doni els seus millors fruits. Això que he dit de fet així succeeix, perquè tenim que la proporció d'esperantistes és avui més grossa en les nacions de petita extensió territorial com Suècia, Finlàndia, Estònia, Polònia, Txecoslovàquia, Hongria, Romania, Bulgària, Iugoslàvia, Holanda i altres, que en les que durant més de dos segles han governat els destins de l'Europa civilitzada com Anglaterra, França i Espanya, i també Alemanya i Itàlia darrerament, deixant de citar el que fou imperi turc. Hem de fer paràgraf a part en parlar de Rússia, on l'Esperanto té una eficaç ajuda de l'Estat, puix ell se'n serveix, ja sigui amb la ràdio o l'edició, per a les seves propagandes polítiques entre els elements afins de fora, i per a l'orientació i disciplina política entre els innumbrables pobles de parla no-russa disseminats en el gran Estat comunista.

Al Japó també existeix un dens moviment esperantista, que es fa remarcar per la quantitat de cursos que per diversos mitjans es donen en el pobladíssim Imperi. En el passat any, solament en un curs radiat per la potent estació d'Osaka es vengueren més de 25 mil exemplars d'una gramàtica que havia estat editada exclusivament per a seguir el curs radiat d'Esperanto. Tot això deixant a part les dotzenes de cursos que regularment funcionen en diferents entitats esperantistes i també en algunes Universitats japoneses, on algunes vegades el nombre d'alumnes sobrepassa la xifra de 250 per curs.

Tots aquests detalls, que d'una manera ràpida us estic donant i que de moment se m'acuden a la memòria, us donaran a comprendre que l'Esperanto no és avui dia, com molts equivocadament es pensen, una cosa "demodé", d'avantguerra, sinó que un dia darrera l'altre va acumulant èxits i va penetrant en molts medis on el llenguatge internacional resol infinitat d'inconvenients de relació. No són sols entitats polítiques, culturals i científiques les que recomanen i usen l'Esperanto, sinó també alguns estats europeus, com l'alemany, que sosté un Institut d'Esperanto i usa el llenguatge internacional en les Fires tan importants com la de Leipzig, per exemple. L'austríac, que manté un Museu d'Esperanto a Viena, el suec, que anualment subvenciona un curs d'Esperanto per als mestres, i altres estats, que per diferents procediments estimulen la difusió de l'idioma auxiliar.

. , , , , "

XVI CONGRES CATALA D'ESPERANTO

Organitzat per la

FEDERACIO ESPERANTISTA CATALANA

Veñdrell, 4-5-6 de juny

PROGRAMA OFICIAL

Dia 4

- 11'15. Arribada dels congressistes.
- 11'30. Recepció a l'Ajuntament.
- 12'—. Obertura oficial del Congrès, amb l'assistència de les Autoritats.
- 13'—. Acte de la inauguració de l'Exposició Esperantista al Centre Industrial.
- 16'30. Celebració dels XV-aj. INTERNACIAJ FLORAJ LUDOJ (Jocs Florals Esperantistes).
- 22'—. Diversos actes a honor dels congressistes.

Dia 5

- 10'—. Examens de professorat d'Esperanto.
- 11'—. Assemblea General Ordinària de la Federació Esperantista Catalana, a la Biblioteca Popular (Kon-gresejo).

- 13'—. Banquet oficial del Congrés, amb assistència de les autoritats.
- 16'—. Sessió de clausura del Congrés.
- 18'—. Conferència en esperanto i amb projeccions per la senyoreta Elinjo Pähn.

Dia 6

- 8'—. Excursió de tot el dia a Santes Creus i Poblet.

Interessant per als congressistes.—El dilluns, dia 5, els esperantistes catòlics de Vendrell celebraran una missa amb sermó en esperanto, que tindrà lloc a les 9 del matí. També tindrà lloc al mateix matí una reunió d'esperantistes laics i lliurepensadors, i al migdia es celebrarà el clàssic vermouh dels "Okulvitruloj".

També a honor dels esperantistes probablement l'admirat mestre Pau Casals dedicarà un concert de violoncel.

L'excursió a Santes Creus i Poblet serà feta en esplèndids autocars, que en un recorregut de 80 quilòmetres sols costarà 6 pessetes per persona. També la pensió diària al Vendrell és de 9 o 10 pessetes.

En el pròxim número de "Kataluna Esperantisto" que sortirà quinze dies abans del Congrés, es donarà el programa definitiu i tota mena de detalls sobre els actes a celebrar, horaris de trens, hotels, etc. Envieu, però, la vostra adhesió al President del Comitè Organitzador, senyor Francesc Guitart, Dr. Robert, 46, Vendrell.

EL MEU AMIC CARLES RIBA

La insidiosa grip, que va arrestar-me poques hores després d'haver jo contribuït a donar al nostre poeta màxim el Premi Folguera, em va impedir de retre diumenge un homenatge públic al meu amic Carles Riba. Però com que aquest continua encara avui essent l'actualitat literària, l'homenatge haurà estat simplement retardat de vuit dies.

Ara, l'homenatge que jo pugui fer al meu amic Carles Riba no pot ésser solemne. Al temps degut, ja vaig dir a "L'Opinió" molt seriosament el que pensava de les premiades "Estances". Molt aviat hauré de parlar amb una serietat semblant de la magnífica traducció que el principal col·laborador de la Fundació Bernat Metge ha fet suara de les tragèdies d'Esquil. Bé puc, doncs, emancipar-me per un dia de la solumnitat, a què no convida ni la convalescència desengripada que estic passant ni el record de la solemnitat de l'homenatjat, el qual, si bé en el tracte ordinari és prou planer i assequible, tanmateix no deixa de fer-vos sentir de

tant en tant que l'homenatge al mèrit és fet i fet una cosa ben enraonada.

Si el record no m'enganya, ja m'ho feia sentir quan l'home anava amb pantalons curts, xalina i marinera. Potser eren les ulleres, que semblaven de naixença. O el nas dantesc (segons ell). O, més probablement, una mena d'aptitud especial per a tenir raó en coses importants. Això dava indubtablement un cert aire de solemnitat al Carles Riba infant, tot i que el vèiem tot sovint enriolat en converses escolars més aviat frívoles.

En aquells temps, durant tres anys (del 1907 al 1910), vaig tractar Carles Riba amb una gran freqüència i una certa intimitat. Sembla talment que encara el sento com m'interroga sobre els avantatges de l'Esperanto (aleshores teníem catorze anys). Carles Riba estava preparant un idioma universal pel seu compte (a base de sufixs catalans) i volia, naturalment, encertir-se de la seriositat de l'altra temptativa abans d'abandonar la seva.

Vaig saber convèncer-lo i vam ésser "samideanoj", en la qüestió de l'Esperanto, una temporada prou llarga perquè Carles Riba obtingués un premi als "Floraj Ludoj" del cinquè Congrès. El tendre poeta, quan va anar a recollir el premi, ja duia pantalons llargs, però encara anava amb marinera. La commoció del públic internacional que omplia la Llotja fou forta; les "sinjorinoj" una mica madures posaven en els aplaudiments tot el fervor de llurs frustrats impulsos maternals. El poeta estava emocionat com una criatura, però el seu rostre no permetia cap dubte sobre la possibilitat d'acaronar-lo maternalment. Jo el veig, en el record, ja tan resolt com el del poeta actual: era el rostre d'un home que ja havia viscut madurament. Aleshores Carles Riba tenia setze anys. Cada vegada que l'he vist d'ençà d'aleshores m'ha semblat rejuenit.

No us penseu tanmateix que el nostre home no tingués mai cap pensament de criatura ni que estigués sempre segur del llarg abast de les seves possibilitats. Tenint ambdós la fallera literària i parlant-ne sovint, una vegada era de parer que treballéssim en Esperanto en lloc de català, perquè en el nostre idioma la competència era més forta i ens seria més difícil de fer-hi un paper una mica lluit. Si ara hom considera la posició de Carles Riba en les nostres lletres, el seu consell d'aquell temps no deixa de fer una certa gràcia.

Aviat li devia passar la por de la competència, perquè el 1910 s'emprenia la traducció de les èglogues virgilianes que jo comentava amb una poca-solta de què encara (potser per sort) no he acabat de guarir-me. El punt més batallívol entre nosaltres era l'amor de la senyora Pasifae. Un passatge de la traducció parlava del "bou amat". Jo sostenia que havia de dir "brau" o que la senyora Pasifae s'hi ressentiria. Riba, amb el llatí de Virgili a la mà, arribava a amoïnar-s'hi. No cal dir que jo era inflexible.

Em sembla que fou en els Jocs Florals esperantistes on vaig

sentir per primer cop la frase "Mireu-me això!" aplicada a Carles Riba. A setze anys, Riba era gairebé de tan poca estatura com ara, i hom indicava amb aquella expressió el seu esbalament de veure un cos tan petit prendre part en tan grans performances. En aquell període de tres anys d'intimitat amb Carles Riba, vaig haver de sentir aquest "Mireu-me això!" diverses vegades. Sobre tot pel carrer del Call (Barcelona), ell fent de Don Juan i jo aguantant la capa.

L'aguantava amb mi una terç amic que responia al nom harmoniós de Marçal. (Ara, segons les meves referències, exerceix la medicina amb tanta de solta que no és ell l'únic que en treu profit, com, també per referències, sé que passa amb tants de metges.) Davant nostre, Call amunt Call avall, Carles Riba festejava amb una noieta aproximadament de la seva mida. (Era, si voleu més detalls, "la donzella dels ulls bruns" i tinc tot un sonet que hi fa referència.) Diumenge, a l'hora de plegar les minyones, tothom es girava en veure els dos tapets que ens donaven tanta de feina a fer que no se'ns conegués que els seguïem. "Mireu-me això!"

Era una frase on es barrejaven el divertiment, l'admiració, la indulgència. "Mireu-me això!" Només hi restava l'admiració (amorosa per la simpatia) quan se'm va acudir el dia 3 d'aquest mes, mentre estrenyia solemnement la mà del meu amic Carles Riba.

C. A. JORDANA

(De "L'Opinió", del 12-11-1933.)

ESTONA ANTOLOGIO APERIS...

Ni devas plej ĝoje bonvenon ekkrii pro la ĵus aperinta unua parto de "Estona Antologio", 139-paĝa volumo kun versaj kaj prozaj tradukoj el la lingvo de Maria Hunder.

Niaj literaturamantoj nepre aĉetu tiun ĉi libron, kiu, kiel la jam aperintaj antologioj en esperanto pri aliaj lingvoj (nun ankaŭ la hungara), ne povas manki en via libroŝranko. Mendu tuj al nia redakcio la estonan antologion! Prezo: 6 pesetoj.

AVIS

Per excés d'original no han pogut sortir en aquest número les rúbriques de costum ENLANDA KRONIKO i BIBLIOGRAFIO. Els nostres lectors ja ens perdonaran aquesta interrupció.

KATALUNA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO

DE LA

KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO

KAJ DE LA

INTERNACIAJ FLORAJ LUDOJ

JAROJ 1930 · 1931 · 1932

NUMEROJ 172 · 189

TABELO DE LA ENHAVO

Al Tutmonda Esperantistaro, p. 104.

A. S. Centra Esperanto-Librejo, p. 113.

Baghy, Julio: Ĉe Samovaro, p. 24.

Bibliografio, p. 46 (*J. A. P.*), 63 (*J. G. C.*), 80 (*J. G. C.*), 106 (*J. G. C.*), 117 (*Edca.*), 130 (*J. G. C.*), 142 (*J. G. C., Edca.*), 157 (*J. G. C.*), 170 (*J. G. C.*).

Bonaj Novaĵoj el Katalunujo, p. 68.

Bremon Masgrau, J.: Aŭskultu la Voĉon de Dro. Zamenhof, p. 66.

Dalmau Delfi: L'idioma de l'Escola, p. 60. Visió Anglesa de la caiguda Borbònica i Visió Catalana de la Visió Anglesa, p. 93. Egalco, Frateco kaj Justeco en Esperantujo, p. 121. Lingva Konferenco ĉe Esperanto-Domo de la Cseh Instituto, p. 125. Una Llengua Auxiliar per a la Ciència, p. 145. Internacia Konferenco de Minoritanoj, p. 147. Universala Terminologio de la Arkitekturo, p. 152. La XXIV-a. en Parizo, p. 154. Miracles Esperantistes i Catalanistes que baden, p. 161.

Domènech Mas, Artur: Pri Iberia Konfederacio, p. 3. La Petolajoj de Amo (trad. el J. Puig i Ferrater), p. 12, 25, 44.

Enlanda Kroniko, p. 16, 32, 64, 80, 95, 108, 120, 132, 144, 160, 170.

Forge Jean: Trioble tri Minutoj, p. 163.

Gili Norta, Joan: Konservado de la Voĉo de nia Majstro sur Gramofondiskoj, p. 35. Gramofondiskoj kun la Voĉo de Dro. Zamenhof, p. 59. Balanç de Comptes de la Placa del Carrer Dr. Zamenhof i de la Festa d'Inauguració, p. 141.

Grau Casas, Jaume: Cant dels Gossos, Cant dels Llops (trad. el Alek. Petofi), p. 11. Vora el Samovar (trad. el Julio Baghy), p. 24. I tanmateix es mou!, p. 33. La Balengero (trad. el J. Alcover), p. 43. En Defendo de la Kataluna Lingvo, p. 99. Catalans! (trad. el J. V. Schoor), p. 102. Qüestió de Xifres (trad. el Stojan Mikailovski), p. 115. En la Solena Malkovro de Memortabulo ĉe la Strato Dro. Zamenhof, p. 124. Sonet (trad. el Konstantin Vellikov), p. 127. Por Hispana Antologio, p. 128.

I. C. K. de la Esperanto-Movado: Konservado de la Voĉo de nia Majstro sur Gramofondiskoj, p. 29. Esperanto kiel Lingvo de Eŭropa Ŝtata Konfederacio, p. 35. Projekto de Internacia Konvencio p. 67. Propra Internacia Hejmo Esperantista en Aspremont (A. M.). Francujo, p. 100. Gramofondiskoj kun la Voĉo de Dro. Zamenhof, p. 107.

XV-aj. Internaciaj Floraj Ludoj: Alvoko, Listo de Premioj, p. p. 138. Notoj, p. 139. Listo de Premioj, 149, 167.

Internacia Scienca Asocio, p. 101.

Jung, Ed.: La Militisto Marsalana (trad. el G. Nadaud), p. 150.

Kalocsay, K. de: Kanto de la Hundoj, Kanto de la Lupoj, (trad. el Alek. Petofi), p. 10.

XVI-a. Kongreso de K. E. F., p. 138, 149, 167 .

Kloek, Adriaan: Vane!, p. 169.

Krestanov, Ivan H.: Demando de Ciferoj (trad. el Stojan Mikailovski), p. 114. Soneto (trad. el Konstantin Velickov), p. 126.

L'Esperanto Marxa: p. 101, 114.

La Slovenoj kaj la Parolfilmo, p. 66.

Lubjanovskij, Ivan: Potenco de Kampoj (trad. el Oleg Pan), p. 150.

Mnemonika Instituto de Prof. Dro. Fajnŝtein, p. 128.

Nekrologo: 16, 17, 42, 81, 96, 111, 132, 144.

Núñez, Amalia: Bona Viro kaj lia Filo (trad. el Infante Don Juan Manuel), p. 112.

Oficiala Parto de K. E. F.: 16, 29, 49, 50 (Estatuts de la Federació Esperantista Catalana), 90 (Raporto de la Ĝenerala Kunveno), 110, 115, 134, 135 (Raporto de la Ĝenerala Kunveno).

O., J.: En Defendo de la Kataluna Lingvo, p. 111.

Pacifistaj Glumarkoj en Esperanto, p. 116.

Per-Esperanta Internacia Solidareco, p. 85.

Pri Nacia Libereco de Katalunujo, p. 83.

Pri Prospekto de AELA, p. 165.

Radecker, A.: Kie ŝirtas la Blanka-Blua Flago, p. 68.

Redakcio de Kataluna Esperantisto: Editorial, 1- Reapero de "Literatura Mondo", 18- Dua Eldono de "Kataluna Antologio" 19- Diversaĵoj, 28- Revuo de Revuoj, 30- Dua Eldono de "Kataluna Antologio", 35- Pri la nova "Iberia Esperantista Revuo", 48- Dua Eldono de "K. A.", 59- Andreo Ĉe en Barcelona, 84- Diversaĵoj, 96- Als nostres Amics i Lectors, 97- Hispana Esperantista Konfederacio, 104- Strato Dro. Zamenhof, 105- Carrer del Dr. Zamenhof, 109- Solena Inaŭguro de "Strato Dro. Zamenhof", 123- Dua listo de Verkoj plene tradukitaj por Hispana Antologio, 139- Els Famosos Cursos Cseh a Barcelona, 169- *Notoj de la Administracio*, p. 2, 19, 57, 82, 98, 110, 134, 149, 162.

Rodellar, Manuel: Unuaj Paŝoj de Esperanto en Katalunujo, p. 140, 148.

Saljo: El Català i l'Esperanto, p. 133.

Saluto de Flandraj Esperantistoj, p. 156.

Solà, Marian: La Elsorĉiĝo (trad. el Pierre Loti), p. 5, 20, 44, 52, 70.

Unua Lingva Konferenco Arnhem, Paska Universitato. (Eksterordinara aldono kun bildoj pri Arnhem inter la paĝoj 138-139).

Van Schoor, Jan: Katalunoj!, p. 103.

Vojaĝo al Parizo, p. 110.

XV-aj INTERNACIAJ FLORAJ LUDOJ EN LA URBO VENDRELL

4.-5.-6. de junio

ORDINARAJ TEMOJ

Originalaj Tekstoj

- I. Originala versaĵo kantanta *Amon*.
- II. Originala *Ama* verko en prozo.

Tradukitaj Tekstoj

- I. Traduko de fragmento de la konata tragedio de Angel Guimerá, "Maro kaj Ĉielo" (Mar i Cel).
- II. Traduko de fragmento de la fama dramo de la sama aŭtoro, "En la Malsupra Lando" (Terra Baixa).

EKSTERORDINARAJ TEMOJ

- I. Premio de la Prezidanto de K. E. F., 50 pesetoj. Temo: Laŭvola.
- II. Premio de la Estraro de K. E. F., 50 pesetoj. Temo: Laŭvola.
- III. Premio de "Kataluna Esperantisto". Dumviva abono al la gazeto. Temo: Kiel oni faras bonstilan tradukon.
- IV. Premio de la grupo "Barcelona Stelo", 50 pesetoj. Temo: Studo pri popolkantoj kaj popolkutimoj.
- V. Premio de la grupo "Paco kaj Amo", 50 pesetoj. Temo: Laŭvola.
- VI. Premio de "Universala Esperanto-Asocio". Unu bela esperanta horloĝo. Temo: Laŭvola. (1)
- VII. Premio de Sro. Pau Casals. Artobjekto. Temo: Laŭvola (2).
- VIII. Premio de "Dalmau Liceo", 200 pesetoj. Temo: Etimologia klarigo de la diversaj formoj de minimume cent geografiaj nomoj de ĉefaj urboj.
- IX. Premio de "Literatura Mondo". Abono al la revuo dum la jaroj 1932-33. Temo: Laŭvola.
- X. Premio de la Redakcio de "L. M.". Preter la Vivo, Pilgrimo, de Julio Baghy; Streĉita Kordo, Eterna Bukedo, de K. Kalocsay; Romaj Elegioj, La Taglibro, de Goethe (ĉiuj bele binditaj). Temo: Laŭvola.
- XI. Premio de Sro. Jaime Carner, Ministro de la Hispana Respubliko, 100 pesetoj. Temo: Laŭvola.
- XII. Premio de Pastro Joan Guilera, ĉefparohestro de Vendrell, 50 pesetoj. Temo: Laŭvola.

XIII. Premio de la gazeto el Vendrell, "El Baix Penedés" 50 pesetoj. Temo: Laŭvola.

XIV. Premio de "Heroldo de Esperanto". Tutjara abono al la gazeto kaj unu lukse bindita ekzemplero de la verko de Herm. Haefker, "Jarmiloj Pasas". Temo: Laŭvola.

XV. Premio de la Urbestro de Vendrell, 150 pesetoj. Temo: Laŭvola.

XVI. Premio de Sro. Josep Aixalà, eminenta verkisto el Vendrell, 100 pesetoj. Temo: Laŭvola.

XVII. Premio de "Casa Camadas". Artobjekto. Temo: Laŭvola.

XVIII. Premio de "Casa Mumbrú". Artobjekto. Temo: Laŭvola.

XIX. Premio de "Centre Industrial", 50 pesetoj. Temo: Laŭvola.

XX. Premio de Sro. Carles M. García Rodrigo, urba juĝisto. Artobjekto. Temo: Esperanto, grava ilo ĉe la universaligo de la Juro.

XXI. Premio de "Espero Katolika". Dujara abono al la revuo. Temo: Laŭvola, sed religia.

XXII. Premio de la Prezidanto de la Kongresa Organiza Komitato, 25 pesetoj. Temo: Vendrell, somerloka restadejo.

(1) "U. E. A." sendos sian premion rekte al la gajninto.

(2) Sro Pau Casals, la mondkonata violonĉelkoncertisto, krom la menciita premio, ankaŭ donacos la *naturan floron* al la poetgajninto de la Originala versaĵo kantanta *Amon*.

VERKOJ RICEVITAJ POR LA XV-AJ. INTERNACIAJ FLORAJ LUDOJ

(*Daŭriga listo*).

9, Duko; 10, Nova Espero 1906; 11, Blanka Korvo; 12, Espero Katolika; 13, Blanka Rozo 14, Elreviĝo; 15, Nuestras vidas son los ríos que van a dar en el mar que es el morir; 16, Pesimisto; 17, Optimisto; 18, Krimulo; 19, Esperanto; 20, Melankolio; 21, Revemulino; 22, Maro; 23, Verocka; 24, Niksino; 25, G. N. E. A. T. L., 26, Provulo; 27, Buenos Aires-Vindobona; 28, Revemulo; 29, 30, 31. Laboro kaj konstanteco; 32, Atendas pacienco; 33, 34, 35. "Mercedes 45"; 36, ???; 37, Abitur; 38, Eŭskolando; 39, Bella matribus detestata (Horacio); 40, O. A. M. D. G.; 41, Lia; 42, El Pasinto; 43, Malnovaĵo ĉiutempa; 44, Datoj; 45, Radieto; 46, El kantaro de Patrino; 47, Amdeklaro; 48, Edziĝo junaĝa; 49, Facila mongajno; 50, Historio per Vortoj; 51, El Ombro; 52, Per studo al ekkono de la popolo.

La Sekretario: Jaume Grau Casas, L. K.

ELS CURSOS CSEH A CATALUNYA

En els nostres números anteriors ja anunciàvem la vinguda a Barcelona de la professora senyoreta Elinjo Pähn, d'Estònia, contractada per nosaltres per tal que donés a Barcelona i altres punts de Catalunya una tanda de cursos d'Esperanto segons el nou sistema d'ensenyament de l'Institut Cseh d'Arnhem (Holanda), en vista dels èxits que aquest mètode havia aconseguit gairebé arreu d'Europa. No dubtem que els nostres amics es faran ben bé càrrec de l'esforç que ha hagut de fer la Federació Esperantista Catalana en prendre's sobre d'ella un afer com aquest de tanta transcendència i que tant pot fer per la nostra causa a Catalunya.

Des del 6 de gener, doncs, l'esmentada professora es troba entre nosaltres. ¡Benvinguda sigui a la nostra terra de sol radiant i que el seu sojorn a Catalunya li sigui ben plaent!

Veritablement, sentíem una viva curiositat per a veure amb els nostres propis ulls l'eficàcia de l'ensenyament de l'Esperanto pel mètode directe Cseh, majorment degut als grans elogis que li venia dedicant d'ençà molt de temps la premsa esperantista i neutral de molts països d'Europa. En efecte, ens plau poder dir sense cap regateig, que aquest nou sistema és admirable en tots conceptes i que ha reeixit plenament a casa nostra. A més de tot això, cal afegir que en la senyoreta Elinjo Pähn concorren un sens fi de qualitats i aptituds que fan més agradable i atractiva, si cap, aquesta forma meravellosa d'ensenyar l'Esperanto. Una bella prova de tot el que acabem de dir, és el gran entusiasme que ha regnat entre els alumnes, el qual ha augmentat en finalitzar els cursos.

Per mitjà de la premsa i el micròfon de la "Ràdio-Associació de Catalunya", contínuament hem anat informant de la marxa dels cursos i de la tasca realitzada, però no serà balder que ara des de les planes del nostre òrgan, en fem la deguda ressenya.

Des del 20 de gener al 18 de febrer tingué lloc a l'Acadèmia Cots de la nostra ciutat dos cursos amb un total de 30 alumnes. Del 20 de febrer al 17 de març se'n donà un a la societat esperantista de Barcelona "Paco kaj Amo", amb assistència de 46 alumnes. Al grup esperantista "Nova Sento" no s'ha pogut fer cap curs pel motiu de la simultaneïtat de les hores en què s'hauria hagut de donar amb les de "Paco kaj Amo". Sentim vivament que els nostres entusiastes amics del "Nova Sento" s'hagin vist privats fins ara de la impossibilitat d'un curs al seu estatge. Potser més endavant es trobarà una solució amb motiu d'un curs per a mestres del qual fem menció més avall. Del dia 20 de març al 15 d'abril ha tingut lloc un curs a Vic, amb el crescut nombre de 66 inscrits, i actualment se'n dona un al grup esperantista "Aplech", de Sabadell; en el moment d'escriure aquesta ressenya, ignorem encara el nombre de matrícules que els nostres amics sabade-

llencs hauran obtingut, però volem suposar que també serà crescut, puix que és conegut el bon encert que sempre guia les seves empreses, per l'entusiasme i zel que hi despleguen.

Per després del de Sabadell n'hi ha un en preparació al Vendrell, per tal d'arrodonir la clausura de la tanda dels cursos en ocasió del Congrés Català d'Esperanto a celebrar a la dita població.

Des d'aquest lloc volem fer pública la nostra gratitud al senyor Antoni Cots, Director de l'Acadèmia Cots, per haver-nos donat tantes de facilitats en la nostra comesa amb motiu dels dos cursos que es feren a la seva Acadèmia i també—per què no dir-ho?—per les maneres afables que tingué envers la senyoreta Elinjo Pähn i nosaltres.

A les Juntes de "Paco kaj Amo", "Aplech" i Comitè Organitzador de Vic, l'ànima del qual ha estat el nostre estimat amic senyor Jacint Comella, membre del Consell Directiu de la nostra Federació, vagi la nostra més cordial felicitació pels brillants èxits obtinguts.

Molt esperem que aquests exemples i resultats falaguers serviran per a esperonar d'altres localitats de Catalunya a emprendre també pel seu compte l'organització d'almenys un curs. De

EN L'ALBUM D'UNA NOIA

Quieta, dolça, vull la teva vida
i ben alegre com joc d'infants,
que dansen, salten, agafats de mans,
un clar matí de maig que al joc convida.

Si mai et ve una espurna de dolor,
sigui només com un jugar d'infants
que fan ombres xinesques amb les mans:
cosa de farsa, es fongui en la claror.

Els teus desigs, com anyellets, que corrin
en llibertat sobre camps verds; tremolin
entre les flors, embriagats d'odor.

Fins que, l'hora fecunda ja arribada,
els empenyi, amb forta fuetada,
pastor salvatge: la primera amor.

K. de KALOCSAY

(Traduit de l'esperanto per Jaume Grau Casas.)

la nostra banda trobaran col·laboradors decidits i l'escalf i suport necessaris. Si no rebem proposicions, la senyoreta Elinjo Pähn es traslladarà després del Congrés del Vendrell a altres indrets d'Espanya.

Hauríem volgut posar com a terme d'aquestes notes una nova molt falaguera, però ens trobem en el cas que encara no podem concretar. Només insinuarem que es tracta també d'un curs Cseh per a mestres, patrocinat i subvencionat per un alt estament oficial de la nostra terra. Malauradament, les coses no marxen amb la rapidesa que nosaltres desitjaríem, i per tant hem d'esperar. De totes maneres, podem avençar que és molt probable que aquest curs arribi a ésser una realitat.

DEL CONGRÉS DE VINAROÇ AL DEL VENDRELL I DEL GRUP "FAJRO", PASSANT PER "KATALUNBALEARA ESPERANTISTA FEDERACIO" AL "ZAMENHOF-INSTITUTO"

Tenim a Barcelona un grup esperantista, fundat pels elements que integraren el Comitè de la desapareguda "Katalun-Baleara Esperantista Federacio", que no en té prou amb ensenyar, a part l'esperanto, anglès, francès, català, stenografia, etc., i tenir "delegacioj" en algunes poblacions catalanes, entre altres *Gerona* i *San Fructuoso de Bages* —com ells anomenen—, que el seu President (també ex-president de la "Katalun-Baleara E. F.") s'ha emprès la tasca, per mitjà d'una "lletra oberta", adreçada als dirigents actuals de la "Federacio Esperantista Catalana", de demostrar que la "tortuosa" trajectòria d'aquella Federació, que ell havia presidit, era deguda a la situació política d'aleshores.

Lamentem i sentim vivament que la memòria els falli tan fàcilment. És que potser l'intent d'adherir la Federació a la "Hispana Esperanto-Asocio" en l'any 1930, com l'antipatia envers la segona edició de la "Kataluna Antologio", com dir a un esperantista hongarès, que demanava informacions de l'"opressió regnant sobre la nació catalana", que ells no s'interessaven d'aquestes coses, que tots érem *germans* i que la "interna ideo" tot ho soluciona. I així altres coses podríem citar. És que tot això, repetim, no denota prou bé una certa originalitat pròpia i molt *primoriveresca* —en el sentit anticatalanesc, s'entén.

Sembla, per uns quants indicis que fàcilment es preveuen, que es vol usar la mateixa tàctica odiosa que amb tant d'èxit s'emprà en els nostres passats congressos de Palma de Mallorca, Santa Coloma de Farnés, i especialment en el de Vinaroç (fou cosa *molt casual*, que, un dia, el que escriu aquestes ratlles coincidís trobar-se en el local del "Zamenhof-Instituto" amb el líder del estingit "Esperantanaro Fajro", Sr. Rómulo S. Rocamora).

A base de l'esmentada "lletra oberta", i alguna que altra noteta en una revista esperantista que surt a Barcelona amb aquell

castiç trilingüisme confusionista —castellà-esperanto-català—, es vol crear un ambient hòstil contra el pròxim XVI. Congrès Català d'Esperanto al Vendrell entre els esperantistes, i no ens estranyaria que es volgués eixamplar aquesta tàctica fins a les autoritats del Vendrell, que com l'Ajuntament de la dita vila i el Ministre de Finances Sr. Jaume Carner, han prestat suport al Comitè local organitzador.

Hem de fer notar a aquests *samideanoj*, per si encara es pensessin que estem en l'època de la Dictadura, que l'any 1933 no és l'any 1928, que tenim "ja" una autonomia que prové d'una República Catalana, i que els actuals dirigents de la "Federació Esperantista Catalana" no estan disposats a deixar-se vexar per ningú.

Per l'imperi de la veritat i de la justícia es farà el que calgui!

Eduard CAPDEVILA

Redactor en cap de "Kataluna Esperantisto".

NEKROLOGO

Mortis en Petra (Mallorca) Sro. Conrad Domènech, iama sekretario de K. E. F., eksprezidanto de la grupo "Barcelona Stelo" kaj unu el la plej fervoraj pioniroj de nia movado en Girona.

Vere kortuŝis nin la malfeliça sorto kiu trafis nian karan kaj neforgeseblan amikon, unu el la plej fervoraj kaj laboremaj esperantistoj el nia lando, kiu de post kelkaj jaroj loĝis en Petra kie li estis popollerneja instruisto.

Ni ne facile forgesos lian longjaran kunrestadon en Barcelona, lian kunlaboradon, lian bonhumoron ĉiam tre gajan, malgraŭ la malbonsorto kiu ofte persekutis lin ĉe lia plej ŝanĝema vivovojo, jen kiel mäsinskribisto, ĵurnalisto, makleristo, pianludisto, kaj fine instruisto. Nur de antaŭ kelkaj jaroj la vivo iomete ridetis al li en Petra, kie li edziĝis kaj ĵus antaŭ unu jaro li iĝis patro de ĉarma infanineto...

Al la malfeliça edzino Miquela Morey kaj filineto Assumpció ni devas esprimi nian plej sinceran kondolencon pro la perdo de nia tiom estimata amiko.

—Mortis en Vic la 27—an de Marto pasinta pastro Antoni Ribas, unu el la plej malnovaj esperantistoj en tiu urbo kaj ankaŭ el la plej agemaj. Ripozu en paco la fervora samideano.

—Ni sincere esprimas nian ĉagrenon al niaj gesamideanoj F-ino. Mercé Esteba, pro la morto de ŝiaj patro kaj onklino.

Al Sro. Jacint Bremon, L. K., pro la morto de lia kara filo 16-jara Josep-Maria.

Kaj al nia delegito en Manresa, Sro. Angel Llobet, pro la morto de lia maljuna kaj bonkora patro Pere Llobet.